І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-3740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 36 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 25-го ЛЮТОГО 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, FEBRUARY 25, 1964 No. 36. VOL. LXXI.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ПРИВІТАВ УНС У ЙОГО 70-РІЧЧЯ, СТАВЛЯЮЧИ ЙОГО СЛУЖБУ НАРОДОВІ ЗА ПРИКЛАД У ВСЬОМУ СВІТІ. „НАШ УРЯД НЕ ПРИЗНАЄ СОВЄТСЬКОГО ПАНУВАННЯ НАД УКРАЇНОЮ" — ТВЕРДИТЬ ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПОШТМАЙСТЕР ГРОНОВСКІ, ВИСТУПАЮЧИ ЯК ОСОБИСТИЙ РЕПРЕЗЕНТАНТ ПРЕЗИДЕНТА ДЖАНСОНА НА ЮВІЛЕЙНИХ СВЯТКУВАННЯХ УНС В НЮ ЙОРКУ. ВЕЛИКІ ЮВІЛЕЙНІ ВРОЧИСТОСТІ ВІДБУЛИСЯ В КЛІВЛЕНДІ, ШИКАГО, ДІТРОЙТІ, РАЧЕСТЕРІ ТА ІНШИХ ГРОМАДАХ

ВЕЛИЧАВІ ЮВІЛЕЙНІ ВРОЧИСТОСТІ УНС В НЮ ЙОРКУ

ПРИВІТАННЯ ВІД ПРЕЗИДЕНТА ДЖАНСОНА

Ню Йорк. — „Я радий висловити Вам і всім Вашим членам мої особисті гратуляції з нагоди 70-річчя Українського Народного Союзу. Ви маєте прекрасний рекорд служби Вашому народові, що може послужити прикладом у всьому світі. Ваших 84,000 членів є переконливим доказом Ваших успіхів, як добродійного товариства. Я радий, що генеральний поштмайстер Гроновскі може бути сьогодні разом з Вами та побажати Вам у моєму імені многих літ дальших успіхів" — написав у своєму гратуляційному листі до Українського Народного Союзу президент Линдон Б. Джансон. Цього привітального листа відчитав головний предсідник УНС Йосип Лисогір на початку Ювілейного Концерту, що відбувся в сам день 70-річчя Українського Народного Союзу, в „День Батька нашої країни" Юрія Вашінгтона в суботу, 22-го лютого 1964, у великій, репрезентативній залі Карнегі Гол в Ню Йорку в пополудневих годинах. Привіт прийняли привітання президента Джансона ентузіястичними оплесками.

Достойні гості

Карнегі Гол має 2,700 місць, але для ювілейної імпрези УНСоюзу бодай на одну тисячу замало. Вже на яких два тижні перед імпрезою всі місця були зарезервовані й багатьом не пощастило дістати білетів вступу. Уряд ЗДА і особисто президента Линдона Б. Джансона репрезентував на цій ювілейній імпрезі генеральний поштмайстер Джан А. Гроновскі, перший член уряду ЗДА слов'янського (польського) роду. До найдостойніших гостей на імпрезі належали президент Української Народної Республики в екзилі д-р Степан Витвицький, що прибув в товаристві генерала Валійського, Владики Українських Церков: первоієрарх Української Православної Церкви в ЗДА ВПреосвященніший Митрополит Іоан Теодорович зі своїм почотом, стемфордський Владика Української Католицької Церкви Преосвященніший Кир Йосиф Шмондюк зі своїм почотом, особистий репрезентант перешкодженого в цьому дні первоієрарха Української Католицької Церкви в ЗДА ВПреосвященнішого Митрополита Кир Амвросія Сенишина, Впреп. монс. Польовий, канцлер Митрополії, ігумен ОО. Василіян Впреп. о. Голик, пароxи і священики українських католицьких парафій св. Юра та української православної парафії св. Володимира, парох Джерзі Ситі впреп. о. декан Антін Борса, члени Виконавчих Комітетів братніх Українських Робітничого Союзу: головний предсідник Антін Батюк, гол. секретар Теодор Миник і головний фінансовий секретар Едвард Папіль; Союзу Українців Католиків „Провидіння" гол. предсідник впреп. монс. Степан Тиханський, заступник гол. предсідника д-р Володимир Пушкар, гол. секретар Степан Спринський і гол. касир пані Стефанія Вовчак, редактори офіціяльних органів обидвох Союзів, д-р Матвій Стахів з „Народної Волі" і ред. М. Дольницький з „Америки", репрезентанти багатьох інших центральних та місцевих організацій, яких усіх — на жаль — ні було б можливо назвати в короткому газетному повідомленні. „Ви радше спитайте, кого тут немає" — дуже влучно з'ясував заступництво і приявність на імпрезі один із запитаних гостей.

Імпреза починається

Початок Ювілейного Концерту був передбачений на год. 2-гу по полудні і в тому часі на сцені почала примішуватись міська симфонічна оркестра. Вкоротці у її виконанні могутньо прозвучали американський і український національні гимни та пісня про Український Народний Союз у виконанні ансамблю співаків - солістів. Офіційально започаткував імпрезу коротким вступним словом найстарший віком своєї служби екзекутивний урядовець УНС, його піонер та довголітній головний касир Роман Слободян. Пригадуючи характеристику Миколи Голубця для історії України, промовець твердив, що подібно й історія Українського Народного Союзу „писана золотом сонця і кров'ю серця". Після цього вступного слова, гол. предсідник Йосип Лисогір відчитав привітального листа від президента Джансона та представив головного промовця — генерального поштмайстра Джана А. Гроновського.

Виступ генерального поштмайстра Джана А. Гроновського

Вже саму появу репрезентанта Уряду ЗДА, генерального поштмайстра Джана А. Гроновського, що є першим членом Уряду слов'янського (польського) роду, публіка прийняла ентузіястичними оплесками. Промовець, із примітною, йому свобідністю, насамперед висловив свою радість, що може брати участь у цих ювілейних святкуваннях. „Бувши польського роду, я вважаю це за окрему честь, що ви мене запросили. Я свідомий минулих суперечностей між поляками й українцями, і якщо б це трапилось в іншому часі та в іншому місці, то хто знає, чи мені не довелося б утікати, щоб рятувати своє життя . . ." — згадав дотепно минуле промовець, викликаючи цією заввагою бурю оплесків. Промовець продовжував: „Проте, Ваше щире запрошення прийти до Вас сьогодні є для мене достаточною причиною, що наші предки полишили старих суперечностей, як вони переїжджали Атлянтик. А бувши поляком, мені тільки допомагає оцінити братерські почування, що проникають Вашу гарну організацію". Після цих вступних заввваг, Генеральний Поштмайстер продовжував: „Я дальше поділяю Ваші турботи за Ваших рідних в Україні, що терплять гнітюче ярмо комунізму. Їхня боротьба унагляднюється ще яскравіше в цьому році, в якому відзначаємо 150-річчя народження Тараса Шевченка, найбільшого з усіх українських поетів, який зробив так багато, щоб запалити полум'я свободи в серцях своїх земляків. Завдяки його передбачливості, завдяки його вірі у волю людства та його впевненості в остаточну перемогу, він став тривким символом Українського Національного Руху. Цей рух видав свій плід в 1918-му році з встановленням Української Народної Республики. Здійснилася тоді мрія Тараса Шевченка, як Україна стала самоуправним членом сім'ї націй. Але тоді прийшла гостальна большевицька неволя, що триває вже майже пів сторіччя. Сьогодні, із своїми 45 мільйонами громадян, Україна є найбільшою поневоленою не - російською нацією не тільки в Совєтському Союзі, але й в цілій Східній Европі. Проте, не згасла іскра волі серед українського народу. В 1932-му році він протестував проти Сталінової політики примусової колективізації і конві червоної армії забрали з України силою всі запаси збіжжя, здійснюючи програму примусового голоду. Масовий голод, що наступив опісля, коштував приблизно шість мільйонів людських жертв, а після того прийшов безприкладний політичний терор. Проте, в другій світовій війні завзяті українці знову повстали та боролись з неймовірним героїзмом однаково, як проти нацистів, так і проти большевиків. За ввесь цей час вони залишилися безбоязні — поневолений нарід, що не признає поразки. **Ми в З'єднених Державах здаємо собі справу з їхньої боротьби. Наш уряд не признає совєтського панування над Україною**, або над будь - якою іншою країною совєтського бльоку — за перманентний стан. Цей уряд послідовно признавав і підтримував права цих народів на державну незалежність, на владу їхнього власного вибору і на користування основними правами та вольностями. Ми є нацією, що вірить в гідність особи і ми гаряче надіємось, що основні вольності одного дня будуть поширені на всі народи світу . . ." Промовець, ствердивши, що ми самі в цій країні повинні дати приклад світові, як можна і треба жити на волі, зупинився довше на програмі внутрішньої політики теперішнього уряду президента Джансона, зокрема коли мова про рівноправність усіх громадян та боротьбу з недостатками. Повний текст промови генерального поштмайстра буде поданий в українському перекладі в черговому виданні „Свободи", а в англійському оригіналі в найближчому виданні англомовного „Українського Тижневика".

Публіка довго і гаряче оплескувала виступ Генерального Поштмайстра.

Концерт опери „Відьма"

Виступ і промова генерального поштмайстра Джана А. Гроновського закінчили офіційяльну частину в програмі ювілейного святкування. Після цього відбувся концерт оригінальної опери Павла Печеніги - Углицького „Відьма" до лібретта Степана Чарнецького. Негайно після виступу п. Гроновського, на сцену насамперед вийшов мішаний хор „Думка": хористки, в ясних вечірніх сукнях, зайняли місця за оркестрою по лівому боці сцени — як дивитись на сцену — а хористи, в темних вечірніх одягах, по правому боці. При співі, вони вставали з місць. Перед оркестрою, на приготованих заздалегідь кріслах, зайняли місця співаки-солісти. Тоді вийшов, зодягнений у фрак, диригент, мистецький керівник і справжній і головний майстер цілого концерту, п. Іван Задорожний. Майже три тисячі народу на залі, здавалося, припинило віддих, очікуючи початку концерту. І він почався: могутні звуки симфонічної оркестри, солісти, хор і мелодії, базовані у великій мірі на мотивах відомих українських пісень. Сольові ролі виконували: Марта

(Закінчення на сторінці 3-ій)

ДЖАН А. ГРОНОВСКІ — ГЕН. ПОШТМАЙСТЕР ЗДА

„Якби це трапилося в іншому часі та в іншому місці, то хто знає, чи мені не довелося б утікати, щоб рятувати своє життя" — говорив п. А. Гроновскі, що є польського роду, у своєму виступі, згадавши про українсько - польські суперечності в минулому. „Сто лят, сто лят, нєх жиє, жиє нам!" — співали американські громадяни українського роду на прийнятті в честь Генерального Поштмайстра, що є польського роду.

Іван Задорожний
диригент і мистецький керівник концерту

ЮВІЛЕЙНІ ВРОЧИСТОСТІ УНС В ДІТРОЙТІ

Дітройт, Міш. — В неділю, 23-го лютого, тут — подібно як попереднього дня в Ню Йорку і цього ж дня в Клівленді, Шикаго, Рочестері та інших місцях — врочисто відзначено 70-річчя з дня заснування Українського Народного Союзу. З цієї нагоди відбувся у великій і по береги заповненій авдиторії школи Чедсі Ювілейний Концерт на програму якого, започаткований співом американського гимну у виконанні Галі Кравченко, склались: вступне слово голови Ювілейного Комітету і кол. радного УНСоюзу п. Володимира Дідика, ювілейна промова головного секретаря УНС д-ра Ярослава Падоха, якого представив ентузіястичній союзовій і громадській діяч п. Василь Папіж, який в головній мірі й причинився до влаштування цієї ювілейної імпрези, виступ сеньйора Українського Театру дир. Йосипа Гірняка в незрівняній ролі „Гриця Зозулі" та виступи подібно прекрасного, бо жіночого хору „Трембіта" під керівництвом д-ра Богдана Кушніра і при акомпаніяменті пані Ольги Дубрівної - Солович. Хор виконав: В. Уманця „Хор лісових дзвіночків", С. Людкевича „Українська баркароля", М. Лисенка „Хор русалок" з опери „Тарас Бульба" та М. Лисенка „Пливе човен". Публіка невмовкаючими оплесками приймала виконання кожної пісні. З великим ентузіязмом прийняли приявні виступ дир. Йосипа Гірняка, а невмовкаючі оплески таки добились того, що разом з „Грицем Зозулею" вийшов на сцену і автор уже можна б сказати — історичних монологів Едвард Козак, відомий ЕКО. Він же, ЕКО, також редактор і видавець гумористичного журналу „Лис Микита", найновіше число якого, що тільки поступило в продаж, присвячене 70-літтю УНСоюзу із заголовним малюнком: „Бо ми є лицарі грізні, народно - союзові", з головним предсідником Йосипом Лисогором з булавою в руці у проводі. У другій частині програми хор „Трембіта" виконав ряд пісень із недокінченої опери Миколи Леонтовича: „На русалчин Великдень" та пісню М. Лисенка (з опери „Тарас Бульба") „Ой, і хилить" і С. Людкевича „Янчик". Концерт закінчено співом „Ще не вмерла Україна". Після концерту відбулася в ресторані Кундарі ювілейна вечеря, в якій взяли участь виконавці програми Ювілейного Концерту та ряд гостей, зокрема репрезентанти місцевих організацій з ред. Михайлом Бажанським, головою митрополітального Відділу УККомітету, на чолі.

ЮВІЛЕЙНІ ВРОЧИСТОСТІ В ШИКАГО

Шикаго. — Велика місцева Українська Громада відзначила 70-річчя Українського Народного Союзу, подібно як Клівленд, Дітройт, Рочестер, Сиракюзи і Честер, Ювілейним Концертом в неділю, 23-го лютого, в великій залі школи Шопена о год. 3-ій по полудні. Імпрезу вшанував своєю приявністю екзарх Української Католицької Дієцезії св. Миколая, Преосв. Кир Ярослав Габро, в товаристві свого канцлера впреп. о. монс. Пасівки. Місцеву Українську Православну Парафію репрезентував парох церкви св. Софії, всч. о. Новицький. Концерт започатковано співом американського гимну, що його виконала пані Л. Опихана. В офіційній частині програми, яку відкрив голова Окружного Комітету і гол. радний УНС Тарас Шпікула, виступили два головні промовці: головний касир УНС Роман Слободян, що говорив про трудні початки та великі досягнення УНСоюзу за його 70 років, і посол Канадійського Парляменту Микола Мандзюк. Темою промови посла Мандзюка було Шевченківське „Мені однаково" українською мовою та справа самовизначення народів англійською мовою. До офіційяльної частини програми належала передача прапору УНСоюзу місцевій його Окрузі, що здобула перше місце в організаційній праці і успіхах. Прапор передав гол. касир Р. Слободян голові Округи гол. радному Тарасові Шпікулі в приявності всіх інших головних урядовців з Шикаго: заступника гол. предсідника інж. Степана Куропася, головних контролерів дир. Петра Пуцила і Івана Іванчука та гол. радної Олени Олек. Гол. радний Мирон Куропась був у тому часі на ювілейних святкуваннях УНС в Клівленді. До цієї частини програми можна зарахувати і передачу Владиці Ярославові примірника англомовної Енциклопедії Українознавства.

У мистецькій частині програми виступали славний хор „Сурма" під диригентурою проф. І. Трухлого та — що зокрема мало зворушливий характер — виступ збірної групи молоді СУМА, ОДУМ, Пласт і МУН, яка в своїх олімпійських строях та під проводом інж. С. Гояща виконала відповідно достосований до нагоди написаний з нагоди 40-ліття УНС монтаж Остапа Грицая.

ЮВІЛЕЙНІ ВРОЧИСТОСТІ В СИРАКЮЗАХ І ЧЕСТЕРІ

Минулої неділі, 23-го лютого, відповідні ювілейні врочистості з нагоди 70-ліття Українського Народного Союзу відбулися, крім Клівленду, Дітройту і Рочестеру та Ню Йорку в суботу, 22-го лютого, ще в Сиракюзах і Честері. До здачі цього числа „Свободи" на пресу в понеділок вранці ще не наспіли повідомлення з описом врочистостей в тих громадах.

ЮВІЛЕЙНІ СВЯТКУВАННЯ УНС В КЛІВЛЕНДІ

Клівленд, Огайо. — В неділю, 23-го лютого 1964-го року, тут у великій авдиторії Парма Гай Скул відбулися — подібно, як попереднього дня в Ню Йорку, величаві святкування 70-літнього ювілею Українського Народного Союзу, що їх влаштував окремий Ювілейний Комітет у складі: гол. радний УНС Дмитро Шмагала — голова, Василь Камінський — заступник голови, головна радна УНС Олена Олінкевич і Марія Бобечко — секретарі та референти і члени комісій: Григорій Кісіль, Ярослав Кравчук, Тарас Шмагала, Роман Чучкевич, Андрій Запаранюк, Яків Рудяк, Теодор Кость, Стефан Маланчук, Олександер Вовк, Микола Кавка, Катерина Мураль, Микола Задорецький, Василь Бриздун, Володимир Владика, Параня Різун та Іван Попович. У врочистостях, що їх започатковано співом американського гимну у виконанні Зенові Тарчанин, взяли участь посадник Клівленду п. Ралф та посадник Парми п. Дей із своїми асистентами як теж конгресмен Майкел А. Фіген, один із найвидатніших приятелів української визвольної справи в Конгресі ЗДА, для якого цього ж дня ввечорі відбулося окреме велике прийняття. Після відспівання американського гимну, імпрезу, яка почалася о год. 3:30 по полудні, відкрив коротким словом голова Ювілейного Комітету, гол. радний УНС Дм. Шмагала, який і проводив програмою. З короткими промовами — привітаннями і гратуляціями для УНСоюзу у його 70-річчя виступили посадники Клівленду і Парми, яких представляли відомі місцеві діячі й міські радні Андрій Бойко й Іван Білінський. Зокрема зворушливий був виступ конгресмена Майкела Фігена та його гаряче признання українським змаганням та його віра в остаточну перемогу цих змагань і відновлення вільної, ні від кого незалежної і народноправної Української Держави. Члени Головного Уряду УНС: головні радні Дм. Шмагала, Олена Олінкевич і Мирон Куропась та ред. А. Драган врочисто вручили конгресменові Фігенові англомовну Енциклопедію Українознавства, кажучи, що передають йому „Україну — книжку, як символ вдячности за все те, що конгресмен робить для допомоги і заступництва України — країни". Інший примірник Енциклопедії передав від імені місцевої громади п. Микола Задорецький голові і головній бібліотекарці місцевої публічної бібліотеки. Ювілейні промови виголосили гол. радний Мирон Куропась англійською мовою та ред. А. Драган українською мовою. Мистецьку частину програми виконали виступи Мішаного Хору „Дніпро", без сумніву одного з найкращих українських хорів в Америці, під диригентурою Е. О. Садовського та при фортепіяновому супроводі Марти Савчак. Солістами в хорі виступали Оксана Іващенко, Наля Янишів, Роман Кассараба, Олег Мороз та Юрій Онишкевич. Хор виконав О. Кошиця „Запушила ліщинонька" і М. Гриниціна „Відпиної, віщі" у першій частині програми та М. Вериківського „Не забудь юних днів", М. Лисенка „Туман хвилями лягає" і Концевича „Гандзя" в другій частині, викликаючи ентузіястичні оплески публіки. На дальші точки програми складались: деклямація Аркадія Мельника, фортепіяновий дует Д. Камінської і Л. Капусти та виступи двох танцювальних груп: молоді Відділу Ліги Української Молоді Північної Америки під проводом Марії Бобечко (на акордеоні приграван Олександер Кордупель), та танцювальної групи Осередку СУМА ім. Богдана Хмельницького під проводом Віктора Богуславського. Головна радна Осипа Олінкевич подякувала виконавцям програми й імпрезу закінчено співом „Ще не вмерла Україна".

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ У РОЧЕСТЕРІ

Рочестер, Н. Й. — Місцева й довколишня Українська Громада відзначила минулої неділі, 23-го лютого до великих метрополій та окремим Ювілейним Концертом відзначила 70-річчя Українського Народного Союзу. Концерт відбувся о год. 6-ій ввечері в заповненій залі Українського Американського Клюбу. Коротке вступне слово виголосив місцевий український католицький парох впреп. о. Степан Чомко, згадуючи про заслуги УНСоюзу в службі для своєї громади і народу. Привітання УНСоюзові з нагоди його ювілею склав посадник міста Френк Лем, а ювілейну промову виголосив представлений головним радним Василем Гузарем головний предсідник УНС Йосип Лисогір. Концертову частину програми виконали хор СУМА під диригентурою п. Івана Чавса, відспівавши пісні „Літа орел", „Владико неба і землі" та „Вкраїно, мати", солістки Марія Климців і Галина Сохань, при фортепіяновому акомпаніяменті Л. Хмеляр, та виступ групи танцюристок „Верховина". Імпреза мала надзвичайно врочистий характер.

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ ВІДЗНАЧИВ СВОЄ 15-РІЧЧЯ, ПОШАНУВАВ СВОГО ФУНДАТОРА І ДОБРОДІЯ ВОЛ. ДЖУСА

Ню Йорк. — Минулої п'ятниці, 21-го лютого, тут у справді репрезентативних приміщеннях Українського Інституту Америки відбулася замітна врочистість з нагоди 15-річчя цієї високовартісної установи, що віддає великі прислуги українській культурі й українській громаді. Інститут, як відомо, є власником прекрасної вілли, одної з найвидатніших архітектурних пам'яток у репрезентативній частині міста при 79-ій вулиці і 5-ій Евню, і ставить свої приміщення до розпорядження багатьом культурним імпрезам, зокрема мистецьким виставкам, культурним і науковим зібранням та подібне. Інститут і сам розгортає живу культурну активність. Інститут є твором відомого нашого громадянина-мецената п. Володимира Джуса, винахідника і власника великого промислового підприємства, який рівночасно й уфундував для

(Закінчення на сторінці 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і mone orders виставляти на: "Svoboda".

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Українці в Польщі

Згідно з польськими офіційними даними на терені сучасної Польщі живе тепер яких 180 000 українців, частинно на корінних українських землях — Лемківщині, Надсянні і Підляшші, а в більшості розкинені по північно - західніх воєвідствах Польщі, куди їх примусово виселено з українських земель в 1947-му році. Ніякої політичної репрезентації вся ця маса українського населення в Польщі не має. Дозволена українцям у Польщі тільки культурно - освітня діяльність, та й то в рямцях контрольованого польським комуністичним режимом Українського Суспільно - Культурного Товариства.

Не зважаючи на ніби підтримку центральної партійної влади, на місцях усі прояви українського життя зустрічаються з перешкодами місцевої бюрократії, і тому діяльність названого товариства охоплює дуже невеликий відсоток українського населення в Польщі. Причиною цього також розкиненість українських елементів в польському морі. До тогож українцям просто не хочеться підтримувати нібито українське товариство, яке останніми роками — згідно із заявами його ж провідників — усю свою діяльність спрямувало на „стабілізацію українського населення на нових місцях проживання" і на переконування українців, що вони не повинні вертатися на рідні землі, а мусять залишатися на визначених їм місцях і включатися в польське громадське і культурне життя. Число членів УСКТ, охоплених організаційно в 187 гуртках і в 19 повітових та 5 воєвідських правліннях, становило в 1963-му році всього лише 4 124 осіб, — менше як 2% українського населення в Польщі.

Хоч і обмежені в змісті і засягу діяння, гуртки і правління цього товариства провели й проводять на місцях корисну освідомну і культурну роботу. Особливо ж важливою ділянкою праці цього товариства є зорганізоване з ініціятиви місцевого членства українське шкільництво, яке до певної міри дає змогу вишколювати майбутніх вчителів української мови й літератури, а, з другого — навчати української мови наймолодше українське покоління, спольонізоване внаслідок свого перебування в чужому оточенні. Проте і в цій ділянці охоплено незвичайно малу кількість української дітвори і молоді. Протягом трьох років — з 1956 по 1958 р. — навчання української мови відбувалось всього в 142 пунктах, у яких навчалося всього 2 625 дітей. Під кінець 1963-го року кількість цих дітей і юнаків становила вже — 3 280.

Деякий перегляд діяльности Українського Суспільно - Культурного Товариства, що його органами є видаваний польським державним в-вом „Праса Крайова" часопис „Наше Слово" і додатки до нього „Наша Культура" та „Світанок", дали останні загальні збори цього товариства, які відбулися 29-го грудня минулого року у Варшаві. В доповідях і в дискусії на цих зборах підтверджено згаданий на початку цієї статті факт небажання українців признаватися до своєї національности і включатися в працю цього товариства. Тільки ж зумовлений такий стан не байдужністю українського населення, як це твердили провідники УСКТ на зборах, але здійснюваною тими провідниками політикою, яка має за свою головну мету стабілізацію українського населення на корінних польських землях і водночас із цим проводить боротьбу проти виразніших проявів національної свідомости й окремішности у веденій на місцях культурній і освітній праці, що їх і провід товариства і режимні чинники намагаються визначувати, як „буржуазний націоналізм". Для українців у Польщі, які свою національну свідомість здобували у важких змаганнях з ворожим до них польським оточенням і серед безупинних шикан та переслідувань збоку польського населення і місцевої адміністрації, суперльояльна політика деяких провідників УСКТ незрозуміла і неприйнятна. І тільки цим треба пояснити факт малої зацікавлености діяльністю УСКТ дискримінованого у своїх національних виявах і в своїх патріотичних почуттях українського загалу у Польщі.

Установа сумнівної вартости

Останні дебати в Раді Безпеки Об'єднаних Націй у справі громадянської війни на Кіпрі і загрози збройної інтервенції з цього приводу збоку Туреччини, що з черги спричинило б вибух війни з Грецією, ці останні дебати виявили ще раз нездатність Об'єднаних Націй розв'язувати будь-які поважніші й складніші проблеми. У важкій міжнародній ситуації, в добі холодної війни і постійного марива нового великого зудару з небезпекою знищення людської цивілізації, державні мужі хапаються навіть соломинок, які змогли б врятувати мир. Такою соломинкою і є Об'єднані Нації. Але треба дуже сумніватися, чи вони дійсно є „інструментом миру", як їх гордо називають їхні оборонці, чи радше фікцією, яку підтримується в ім'я принципу залагоджування міжнародних конфліктів на базі компромісу.

Об'єднані Нації не можуть бути дійсним інструментом миру, коли один із їх засновників і постійних членів Ради Безпеки з правом „вета", Совєтський Союз, використовує терен тієї організації виключно для протизахідньої пропаґанди, для загострювання та ускладнювання, а не вирівнювання, міжнародних відносин. У даному випадку, в справі Кіпру, ідеться про конфлікт між кіпрсько - грецькими націоналістами, непримиримими у відношенні до тамошньої турецької меншини, і кіпрськими турками, які бороняться проти того, щоб їх трактовано, як громадян нижчого ступня. Греція і Туреччина не хочуть загострювання конфлікту, не хочуть допустити до війни в обороні своїх земляків на Кіпрі і тому погоджуються на плян Британії й Америки вислати на три місяці різнонаціональне військо на Кіпр, щоб воно зберігало там спокій, поки йтимуть наради над політичною розв'язкою проблеми. Однак, цього не хоче кіпрський президент, непримирливий грецький архиєпископ Макаріос, і вимагає від Об'єднаних Націй скасування Лондонського договору, що давав Британії, Греції і Туреччині право стежити за зберіганням кіпрської конституції, яка ґарантувала рівноправність турецькій меншині на тому середземноморському острові

Совєтський Союз негайно використав нагоду, щоб заатакувати ЗДА, Британію та весь Атлантійський Союз, який нібито хоче перевести „аґресію" на Кіпрі, щоб створити там військову базу, яка — за своїм географічним положенням була б звернена вістрям проти СССР і арабських держав. Совєтам ні трішки не залежить на замиренні на Кіпрі, на правах тамошніх турків та на відверненні загрози війни між Грецією і Туреччиною. Навпаки — це ж мрія Москви, щоб два члени НАТО повели один проти одного війну, щоб взагалі розлетілося НАТО, і східня частина середземноморського обширу стала безборонною і відкритою для маршу російсько - большевицьких армій.

Ціла установа ОН, як „інструменту миру", зводиться насправді до посади генерального секретаря, який зобов'язаний до посередницької акції. Але він стоїть під сильним натиском Москви, як також, в даному випадку, арабського світу, який іде постійно рука-в-руку з Москвою. І тому й з мирово-посередницьких послуг генерального секретаря ОН користи дуже мало. Отож, логічно, мусить виринати сумнів, чи дійсно не мають рації ті американські й міжнародні політики (між ними де Ґоль), які вважають, що Об'єднані Нації — невдалий експеримент, і шкода витрачати на нього час та гроші.

М. Чировський

ГОСПОДАРСЬКИЙ ОПТИМІЗМ

Видатний американський економіст і дослідник коньюнктурних господарських коливань, В. Мічелл, доказував, що поодинокі фази цих коливань взаємно породжуються, тобто кожний просперитет породжує рецесію чи депресію, а ті знову спричиняють наростання економіки і її новий просперитет.

Про це вже згадувалося в одній із статтей цього циклу. Але приходиться ще раз згадати з огляду на нинішній ринковий просперитет із, ніде правди діти, перебільшеним оптимізмом. І ще про одне говорилося у цих статтях може десь три роки тому, а саме, що можна добачати досить тісний зв'язок поміж вибором президента і поворотністю ринкових рецесій у народному господарстві.

Під цю пору в Америці створюється така добра економічна коньюнктура і у зв'язку з цим оптимізм підприємців та капіталістів такий великий, що видатки капіталу переростають вже, зрештою, звишкову тенденцію у закупівлях споживача.

І от недавно опублікований економічний рапорт видавничої спілки МекҐро Гіл ясно виявляє оцей, на нашу думку, перебільшений оптимізм.

В цьому рапорті сказано, що індустріяльні підприємства ЗДА збільшили свої інвестиційні пляни на 1964-ий рік в порівнянні з 1963-им роком із сподіваних 4-ох на 15-ть відсотків. В автомобільній промисловості ще місяць - півтора тому пляновано поширення на 10%, а сьогодні плянується вже збільшення капіталовкладів на 48%. Підприємства, що продукують електричну енергію і газ, поширюють свої пляни на 8%. Збільшено інвентурні запаси.

Роздрібна торгівля, одначе, зросла тільки на 5%, сигналізуючи заздалегідь диспропорцію поміж виробництвом і споживанням. Історично беручи, якраз ця неспівмірність поміж продукцією і споживанням спричинювала сама або у злуці з іншими факторами поворотні хвилі господарських криз, депресій та рецесій, зокрема у народному господарстві ЗДА.

Отож, оцей перебільшений економічний оптимізм, диспропорційно великі інвестиції і виробничі пляни та надмірний ринковий розгін можуть дуже легко знову привести до господарського заломання.

І тут небезпечним може бути рік 1965-ий, коли по виборах Президента і введенні нового Уряду прийдуть політичне відпруження та своєрідна політична пасивність. Це ж бо повторювалося у роках 1948, 1953, 1957 і 1960-му, коли ринкові неспівмірності і політичні зміни зроджували ринкові коливання.

Небезпека економічної кризи сьогодні тим більша тому, що заборгованість в усіх секторах економіки країни неймовірно велика, і це робить її надзвичайно вразливою. Оця заборгованість може привести до катастрофи із, здавалося б, найменшої причини. Вона є загальною: заборгований федеральний уряд, що утруднює йому фінансову та господарську політику; заборговані стейтові та льокальні уряди; глибоко заборговані окремі особи та родини.

Федеральний борг становить $309 300 000 000, піднісшися від закінчення другої світової війни на 11.2%. Борг стейтових і місцевих, повітових і міських правлінь доходить до 82 100 000 000, піднісшися від кінця останньої війни на — 499.3% Приватні борги дійшли до $752 900 000 000, збільшившись за цей же час на 438.2%.

Загальноамериканська заборгованість досягла головокружної цифри трильйон сто більйонів долярів, що ледве чи можливо оправдати логічними або фінансовими категоріями думання.

Коли йдеться про федеральний борг, то зрозуміти його висоту ще найлегше: московська загроза, холодна війна і проблема національної оборони.

Стейтовий борг, хоч і зріс у значній мірі, все ж таки відносно невеликий. Але приватна заборгованість, яка від 1945-го року, за дев'ятнадцять років, зросла на $613 000 000 000, не має раціонального оправдання. Виходило б, що велечезні надбання приватних громадян, їхній високий життьовий стандарт і добробут — все це провізорія, якій скорше чи пізніше мусить прийти кінець.

І недарма т. зв. консервативні економісти закликають схаменутися, заявляючи, що справи так рожево і оптимістично не виглядають. Беручи до уваги величезну заборгованість, ці економісти кажуть, що в нас забагато побудовано домів, забагато випродуковано авт, що, по суті, американська спільнота всього цього собі не може дозволити.

Розуміється, що в таких умовинах варто було б застановитися над проблемою інвестицій і економічної розбудови, щоб не вводити доволі вразливої американської господарської системи у ще складніше й хиткіше положення. Тим більше, що вже доказано, що зріст економіки ЗДА куди більший, як зріст економіки СССР, і тому не треба стосувати штучних заходів, щоб не дати себе випередити колективній системі Совєтського Союзу. Ще рік тому американські економісти побоювалися „величезного" зросту совєтської економіки — 8-11% річно, але вірогідний звіт Центральної Розвідчої Аґенції виявив, що цей зріст куди скромніший, — тільки 2.5%.

Є ще й інші фактори, які до певної міри захитують господарське положення ЗДА: конкуренція Европейської Економічної Спільноти, аґресивність професійних спілок і ін.

Хоч у другому півріччі 1963 року експорт ЗДА піднісся на 5%, тим самим обнижуючи їх дефіцит у міжнародному платничому балянсі, з цього боку все ж таки існує небезпека для американського народного господарства. Бо у більшості західньоевропейських країн відсоткова стопа наростає, що може притягати американські капітали за кордон і спричинювати відплив доляра, отже й обниження його вартости на міжнародному ринку. Це, зокрема, стосується до англійського ринку. А з другого боку протекціоністичні тенденції держав ЕҐС'у з їхніми додатніми платничими балянсами можуть у майбутньому значно пошкодити загальним американським інтересам.

Автомобільна промисловість ЗДА ще й нині у повному розгоні: авта продаються рекордовим темпом. Але продукція авт закордоном переґнала вже американську продукцію, і на закордонні автомашини у ЗДА є великий попит.

Виробництво авт у Німеччині піднеслося на 9%, в Англії на — 30%, у Франції — на 14%, в Італії — на 27%, в Канаді на — 24% а в Японії — на 51%. Це легко може привести до послаблення американської продукції автомашин, яка у великій мірі зумовлює господарський просперитет, і наразити економіку країни на різні несподіванки.

Тим часом зорганізоване робітництво вимагає щораз вищих платень, а управи професійних спілок щораз більше скріплюють свою владу над членством.

Всі ці господарські фактори мали б посилювати обережність, а не неоправданий оптимізм, який легко може допровадити до ринкового пересичення і заломання у наявності неґативних познак.

ЕУ ПРОТИ УРЕ

Реферований у „Вістях із Сарселю" (бюлетень НТШ ч. 1) плян збільшення числа томів Енциклопедії Українознавства треба не тільки сердечно вітати, але також щиро піддержати так, щоб він напевно і прискорено міг бути зреалізованим.

Идеться про дуже великої ваги справу. З названого бюлетеню довідуємося, що поява Української Радянської Енциклопедії створила вимогу збільшити на початку запляновану кількість томів ЕУ, а також дуже поширити їх зміст, бо треба буде в них спростувати наклепи багатьох пашквільних гасел в УРЕ. Українці у вільному світі, які набувають УРЕ, вже після одержання початкових її томів побачили і зрозуміли, що така імперативна вимога постає.

Спроби деяких українських авторів на еміґрації дати огляд кількох початкових томів УРЕ не насвітлили в достатній мірі дійсного стану УРЕ та її шкоди для українства. Можливо, що ті автори з певних причин не хотіли вказувати на плями, якими вкриті вже 12 томів УРЕ, а можемо бути більше як певними того, що в подібному дусі будуть видані й решта (4) томів.

Чи варто приховувати або промовчувати це шкідливе трійливо, яке густими верствами проходить крізь усі томи УРЕ? Думаємо, що ні! Ця „українська" енциклопедія з часом дістанеться в чужий, ще не ознайомлений з нашою визвольною проблемою світ і далі буде вносити дезорієнтацію в нашу проблему. Також для наших нащадків УРЕ несе тільки шкоду, і з цієї причини треба визначати її дійсну вартість уже тепер.

Шкода для українства від УРЕ не тільки в тому, що в ній велику кількість гасел переписано живцем з енциклопедії окупанта України, але також і в тому, що в ній проти українства робиться те, чого не сміють робити навіть Совєтська Велика Енциклопедія чи інші московські енциклопедії. І тому нормального огляду, в якому вказувалось би на всі „недоліки" УРЕ, не можна дати, бо в ній майже кожне гасло, що відноситься до українства, спотворене, пофальшоване або в кращому випадку насвітлене тенденційно.

В УРЕ часто навіть у гаслах зовсім не пов'язаних з українською справою, кидається якусь ганебну пляму на українство, як, наприклад, у гаслі „бандитизм". А вже такі гасла, що пов'язані з українською історією, літературою, традиціями та звичаями, з-правила представляються у викривленому дзеркалі. Такому викривленню підлягають усі історичні постаті української державности та культури: одних зовсім іґноруться, інших оплюгавлюються (як Мазепу, Петлюру), а решту спотворюється або віддається Росії (Микола Гоголь та ін.).

На жаль, такому процесові викривлювання в УРЕ не підлягають найбільші кати України: Петро І, Катерина II та всі інші „визначні русскі люди", іменами яких густо вкриті сторінки УРЕ. Напевно, УРЕ є унікальною енциклопедією, в якій мовою українського народу заперечується його власні інтереси і його права, енциклопедією, в якій ренеґатів, що зрадили свій нарід і Церкву, представляється як позитивні постаті.

Ми могли б навести тисячі фальшивих гасел з УРЕ. Вистачить лише взяти до рук будь-котрий том і на кожній сторінці в гаслі, яке відноситься до України, можна знайти таке чи інше спотворення.

Найкращою нашою реакцією на цю „українську енциклопедію" було б відповідне використання її матеріялів в Енциклопедії Українознавства, видаваній Науковим Товариством ім. Шевченка у вільному світі. Час наглить. Наші авторитетні науковці, які можуть створити щось монументальне, що навіки залишилося б твердинею українства, один по одному відходять від нас. Тож не забуваймо, що за наші пожертви в Сарселі творяться цінноці, яких ані міль, ані ржа не з'їсть.

ЕУ — непоборна зброя в руках наших і в руках тих, що прийдуть після нас. І у відповідний час ЕУ стане в пригоді українському науковцеві у вільній незалежній Україні.

К. Крупський

ЕЛЕГІЯ

Коли помрем
    І заростем квітками,
У споминах
    ще оживем не раз,
Аж поки поруч
    з нашими кістками
Заснуть усі,
    що пам'ятали нас.

І буде це
    вже наша смерть остання,
Наш порох вітер
    світлом розжене;
Прийде весна,
    прийде пора кохання,
А нас ніхто
    й ніколи не спімне.

Аж вийде ось
    колись дівча самотнє
В полудне ясне
    в тихий, сонний ліс,
Неждано серце
    защемить скорботне,
І ясний світ
    померкне їй од сліз.

Це нас вона
    побачить і почує,
Мов сон і казку
    із старих часів,
Закриє очі
    й тяжко засумує,
Заслухавшись
    у тихий сон лісів.

ОСИП МАКОВЕЙ

НА ТЕМИ ДНЯ

Не відкриваючи Америки...

Справді, ніякої Америки ми не відкриємо, коли ствердимо, що навіть найкраща змістом книжка невідомого автора не викличе у нас бажання її негайно прочитати, якщо вона не буде гарно оправлена. Не відкриємо Америки й тоді, коли скажемо, що молода (а значить і гарна) дівчина чи жінка при вході до залі народного дому, зустрічаючи гостей на якусь імпрезу, створює куди приємнішу атмосферу, ніж, скажемо, якийсь незграбний дідусь, з якими б титулами й заслугами він не був. Те саме відноситься і до найсимпатичнішої бабуні, яку ми любимо, поважаємо, цінимо, але — при вході на забаву волісмо бачити когось іншого.

Варто пригадати випадок із практики однієї української організації в одній з країн Південної Америки, коли та організація з метою „пропхати" якусь українську справу ніяк не могли дістатись до одного з „твердих" і вічно „зайнятих" політиків. Усі заходи були безуспішні, аж поки одному з членів не прийшла в голову спасенна думка — запросити в члени делеґації молоду (а значить і гарну) українку в національному строї. Результат: „твердий" і „зайнятий" політик - чужинець пом'якшав, знайшов час і вдовольнив заходи делеґації.

Така вже людська природа, „капітулювати" перед чимсь гарним і милим на вигляд. Таких „капітуляцій" знає світова історія багато. Інколи вони були на користь добра, інколи навпаки. І ми зовсім не збираємося пропаґувати перевагу форми над змістом, як це часто буває в телевізійних програмах, де співають гарні дівчата й молодиці, але які співати таки не вміють. Ми — за зміст. Навіть радше — за зміст, якщо вже нема можливости мати і те, і друге разом. Але сьогодні пригадуємо лише про наше нехтування якраз формою там, де вона відіграє не останню ролю. Також у нашій політиці.

У деяких громадах великих міст Америки вже, наприклад, нема проблеми з проголошеннями посадниками міст чи губернаторами Українського Дня з нагоди чергової річниці Державности України. Але багато громад ще не осягло цього. Рано чи пізно вони будуть уживати в цій справі заходів. Та й не тільки з цього приводу будуть потрібні українські делеґації до високопоставлених чужинців. І ось при комплектуванні таких делеґацій варто було б не забувати і про форму — не лише про зміст. На жаль, маємо деякі підстави твердити, що в щойноминулій акції делеґацій в деяких місцях цього фактору достатньо не враховано. І хоч цими заввагами, як ми кажемо, Америки ми не відкриваємо, все ж існують факти, коли ми забуваємо або недоцінюємо сили і значення людської природи — замилуватись чимсь гарним, приємним для ока. У політиці — також. А що може бути гарнішим і приємнішим від молодої українки в національному строї?! До того ж, є де вибирати, бо й у 70-тиліття існування самого Батька - Союзу пересічний вік його членства становить лише 36 років.

Іван Овечко

Алла Коссовська

ГІРСЬКИЙ ВОВК

(Повість)

(12)

Андрій і Тай чекали, поки Борис перекладе їм свою розмову з Дзиґі, яка почалася відразу ж після другого кухля міцного пива. Очевидно, те, що говорила Дзиґі, хвилювало Бориса, бо він то усміхався, то гнівно зводив брови.

— Заліко передає мені — сказав він, — щоб я поспішив із сватанням, бо мати хоче віддати її за шевця з Сіміті, за одноокого Хазі. Він дає матері 200 рублів і телицю, але Заліко не хоче Хазі, бо він — розбійник. Мати обіцяє віддати її за мене, якщо я дам не менше. Ні, ви тільки подумайте, купувати жінку за гроші! — обурено закінчив Борис.

— Даремно хвилюєшся, — спокійно зауважив Андрій, — купують жінок і у нас, хібащо не в такій відвертій формі. А якщо не купують за гроші, то купують за інші цінності. Пам'ятаєш „Куплю" Винниченка?

— Ну, а ти за що придбав свою красуню? — жартома запитав Борис.

— А що ти думаєш: якби не був я письменником, вона напевно не звернула б на мене уваги, — відповів Андрій, з ласкавою усмішкою глянувши на дружину.

— Алеж я не знала, що ти письменник. Коли ми познайомились, ти був для мене лише вчителем-українізатором, не більше! — заперечила Тай.

— Одначе заміж ти вийшла, коли дізналась, що я — письменник.

— Ні, це дурне! Якби у письменника не було такого золотого чуба, не допомогли б йому і його писання. Правда, Наталочко? — запитав Борис.

— Ні, неправда! Для мене гарна зовнішність — це лише приємний додаток до інших, цінніших прикмет, — серйозно відповіла Тай і занурила уста в кухоль з пивом.

Склавши руки на грудях, з цікавістю прислухалась Дзиґі до чужої мови.

Маленька Надіца тим часом примостилась на Борисових колінах і він, розмовляючи, робив їй з пальців „козу". Дитина верещала, намагаючись схопити Бориса за руку, а він термосив її, а потім, підхопивши, підкинув під саму стелю.

Чорне пиво наливало голови приємним шумом, слабли ноги і настрій підносився. А час тікав невблаганно, і, коли господиня провела добре вже підхмелених гостей за ворота, сонце сховалося за різьблені силуети гір і лише небо палало ще помаранчевим вогнем.

Борис рішив іти найкоротшою дорогою. Але стежка, що звивалася над ущелиною, була така вузька, що Тай рішуче запротестувала: вона не піде нею з двома п'яними чоловіками, щоб котрийсь з них зірвався і розбився на смерть у неї на очах! Борис сміявся, а Андрій, що йшов ззаду з провідником, старим осетином, який взявся відпровадити гостей Дзиґі додому, щось голосно розповідав, вимахуючи руками і заточуючись.

— Ти бачиш, що робиться з Андрієм, невже ти хочеш, щоб він загинув! — обурено дорікала Борисові Тай, сердито вириваючи руку з його руки. — Ти ж сам казав, що навіть у коней на цій стежці крутиться голова.

Але наче задьористе, зухвале бісеня вселилося в Бориса, і він силою підняв Тай з трави, на яку вона сіла.

— Не будь старою бабою, Наталко! Я й не знав, що ти такий страхополох!

— Але ж можна піти навколо! — настоювала Тай.

Тоді Борис схопив її за руки, і Тай мимохіть заплющила очі, бо враз під ногами Бориса розкрилась прірва. Тепер він ішов, обережно ступаючи своїми кавказькими, без закаблуків чобітьми, тісно тулячись спиною до скелі і тримаючи Тай на руках міцно й ніжно, як дитину, як півгодини тому тримав маленьку донечку Дзиґі.

І було йому так радісно й легко, що, здавалось, якби стрибнув він з цієї вузенької стежки разом із милим тягарем, що принишк у нього на руках, у нього виросли б крила і понесли б їх обох над сліпучими верхів'ями гір у блакитну прозорість неба. А Тай, підкорившись силі, в страшній тривозі прислухалась усім своїм єством до того, що діється позаду. Чути було лише обережні кроки та шерех дрібного каміння, що зривалося з-під ніг і, підстрибуючи, котилося в безодню. І, ледве розтулюючи губи, Тай сказала:

— Якщо я почую, що Андрій падає, я штовхну тебе, і ми згинемо всі...

Проте, все обійшлося якнайкраще, і, коли страшна стежка лишилася позаду, Тай витягла з торбинки дзеркальце, намагаючись в густих сутінках розглянути своє волосся: їй здавалося, що вона посивіла.

ПОСТРІЛИ ВНОЧІ

Серед ночі Тай збудилася від якогось дивного звуку. Спочатку вона навіть не зрозуміла, що саме збудило її, але звук повторився, за ним другий, третій...

Це були постріли з рушниць. Тай сіла на ліжку, прислухаючись. Хвилину тривала тиша. Потім вона почула, як збіг по сходах Борис і свиснув до псів.

Зарипіли ворота, і схвильований голос Цако щось залопотів по-осетинськи. Далі чути було, як застукала копитами Інґрід.

Тай відчинила вікно. І раптом розляглася ціла сальва десь зовсім близько, бо чути було, як просвистали кулі.

— Борисе, Борисе! — гукнула Тай.

Але його вже не було на подвір'ї, і звук кінських копит стишився десь на дорозі.

— Андрійку, прокинься! — гукала Тай, термосячи чоловіка.

— Що, що? — вигукнув спросоння Андрій, сідаючи на ліжку і намагаючись зрозуміти, де він і що з ним.

— Ах, Боже мій, та прокинься ж, щось сталося!

— З Борисом?! — відразу прокинувся Андрій.

— Я не знаю, але він помчався десь, а там стріляють, чуєш?

Здалеку знову донеслися постріли. Цього було досить, щоб за хвилину Андрій стояв уже зовсім одягнений.

— Куди ж ти? У тебе ж нема зброї, та й коня нема, а пішки ти їх не наздоженеш, — говорила Тай, бачачи, що чоловік рушив до дверей.

— Ходімо, Тай! — тепер уже Андрій квапив жінку. — Або ні, ти сиди тут, а я побіжу сам, — і він вибіг на подвір'я.

— Зачини ворота! — почула Тай з темряви.

Але їй і в голові не вкладалось, що вона може лишитися вдома, коли там двоє найближчих їй людей наражаються на небезпеку. Тож Тай нашвидку причинила ворота і кинулась навздогін за Андрієм.

Він наче зрадів, побачивши жінку.

„Куди ділися його млявість і філософський спокій, — подумала Тай, ледве встигаючи за чоловіком. — Ось що значить любити брата!"

Добігши до роздоріжжя, вони спинилися, бо годі було уявити, куди поскакав Борис. Пострілів уже не було чути.

— Будемо чекати тут, все ж таки ближче до нього, — сказав Андрій, спиняючись.

ЮВІЛЕЙНІ ВРОЧИСТОСТІ В НЮ ЙОРКУ

(Закінчення з 1-ої стор.)

Український Хор „Думка", що виступив в концерті опери „Відьма".

Кокольська (відьма - татарка), Лев Рейнарович (її син, писар полковника), Ганна Шерей (Дзвінка, дочка відьми, приймачка Варки), М. Робертс (полковник), Марія Лисогір (Марина, дочка полковника), Іван Гош (Олекса, бурсак), Іван Зам'ятий (Хмара, слуга полковника), Марія Боднар (Варка, шинкарка), А. Добрянський (Микита, козацький старшина), М. Літеплo (Іван Сірко, кошовий), Едвард Камінський (Касіян, запорожець, і пан-отець), та Р. Осадчук (кобзар). З уваги на те, що опера відбувалася в концертовій формі, для неї приготовано ще окремий конферанс, який вияснив слухачам обстановку і акцію дії. Текст конферансу приготовив Леонід Полтава, а читав його артист Ігор Шуган. Диригентові асистував проф. А. Берник. Поодинокі сольові партії, як і хоровий спів, публіка зустрічала довготривалими оплесками. Під час концерту була тільки одна перерва. На кінець другої частини, після нової короткої перерви, відбувся — при симфонічній оркестрі, пересуненої вже взад сцени — балет у виконанні Об'єднаних Українських Танцюристів Ню Йорку під проводом Вадима Сулими. Солістами у балеті виступали, крім самого балетмайстра Вадима Сулими і його дружини Ніни, Оксана Войновська і Оля Дівірі. Безперервними олесками публіка приймала виконання поодиноких танків, зокрема аркана і гопака.

Імпреза тривала понад дві години, але після закінчення публіка цілком не поспішала до виходу, наче б очікувала продовження програми.

Прийняття в готелі

Негайно після концерту велика частина гостей на концерті, як і ще окремо запрошених репрезентантів багатьох американських установ, включно з посадником Ню Йорку п. Робертом Вагнером, прийшли до великої балевої залі недалеко готелю Парк Шератон, де відбулося прийняття-зустріч з генеральним поштмайстром Джаном А. Ґроновским. Він, як і багато американських та своїх гостей, були в знаменитому настрою. Справжній, такий типовий для Америки братерський дух панував, як членові Уряду ЗДА, що є польського роду, на прийнятті, влаштованому громадянами українського роду, гомоніло для п. Ґроновского грімке польське: „Сто лят, сто лят, нєх жиє, жиє нам!"

Прийняття в Українському Інституті Америки

Після загального прийняття-зустрічі в готелі, відбулося ще прийняття для п. Ґроновського вже в окремо запрошеному гурті в залях репрезентативного Українського Інституту Америки при 5-ій евню. Тут настрій був ще більш сердечний, як Генеральний Поштмайстер свобідно з усіми знайомився, жартував, фотографувався, також під великим портретом Тараса Шевченка, для якого він мав теплу згадку у своїй промові в Карнеґі Гол та пам'ять якого американські українці вшанують цього року, у 150-річчя його народження, пам'ятником у Вашинґтоні та гарячо бажали б пошанувати ще й окремим випуском поштової марки в серії „Чемпіонів Волі", що у великій мірі залежить від Генерального Поштмайстра.

Ювілейний Концерт у 70-річчя Українського Народного Союзу в Ню Йорку минулої суботи був без сумніву одною з найбільших і найзамітніших культурних подій.

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ...

(Продовження зі стор. 1-ої)

Інституту його прекрасний будинок та вдержує його своїми поважними щорічними дотаціями. Було тільки малим виявом вдячности і справедливости, що з нагоди 15-річчя Інституту пошановано й його основника та фундатора і президента п. Вол. Джуса окремою грамотою, яку вручив йому заступник президента Інституту інж. Остап Балабан. Імпрезу, в якій взяли участь репрезентанти нашого культурного і громадського життя, започатковано співом американського й українського національних гимнів, заінтонованих співачкою - солісткою Стефанією Тураш. Вступне слово виголосив п. Володимир Бакад, який і проводив імпрезою. Доповідь про Інститут та його фундатора і добродія п. Володимира Джуса виголосив адв. Іван Флис. Мистецьку частину програми виконала згадана вже співачка пані Тураш та квартет бандуристів у складі: Роман Левицький, Володимир Юркевич, Іван Іващко та Михайло Білецький. Під час імпрези відбулася церемонія палення виплаченої вже гіпотечної позички, яку початково треба було затягнути на закуп коштовного будинку Церемонію з наявною присмністю виконали скарбник компанії Джуса п. Теодор Джус та скарбник Інституту п. Д. Г. Кейн. Президент Інституту п. Володимир Джус, відповідаючи коротко на привітання, зі свого боку дякував своїм співробітникам в Інституті, без співпраці яких не було б можливо цей Інститут влаштувати і вдержати. Після відспівання многоліттєвія для Інституту і його фундатора, відбулося прийняття.

● На острові Сао Хорхе у португальсько - азорському архіпелаґу не залишилось після минулотижневого землетрусу з-посеред 1.600 будинків ніодного у сяк-так здатному до вжитку стані. Проте дивним дивом не було там убитих.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В БРАЗИЛІЇ

Вистава драматичного твору

У культурному житті української Куритиби сталася подія, що, безперечно, заслуговує на окрему увагу. Мова йде про виставу драми „Вихрист". Справа в тому, що досі тут, за винятком маленьких інсценізацій, під час національних академій, інколи виставлялися лише комедії, та й то переважно невеликі. Тепер же виведено на сцені справжній драматичний твір, з глибоким психологічним забарвленням.

Має тут особливу вагу й ще одна подробиця. Досі в драматичних гуртках брали участь здебільшого особи старшого віку, що ще приїхали були з України, або ті, які колись в Бразилії виростали, виховувалися та вчилися в стислому українському середовищі, десь по українських колоніях чи невеличких містечках. У виставі ж „Вихрист" взяла головну участь наша міська молодь, так на 21-го учасника, лише двоє з них були старшого віку. Чимало з цієї молоді навіть не вміли вільно говорити українською мовою, не кажучи вже про обізнаність з побутом та обставинами в Україні.

Та в режисера п. Мирослава Сисака, як і в усіх виконавців, була тверда воля здійснити свій задум, показати всім, що при належному керівництві молодь може впоратися і з таким важливим та не легким завданням. Вистава на п'ять дій. Її готували протягом довгих семи місяців. Проби відбувалися два рази на тиждень. На пробах режисерові доводилося не тільки пильнувати театральної штуки, а й пояснювати виконавцям ті чи інші слова та вислови в текстах, розповідати про виведені автором персонажі, про давніше становище в Україні, про тодішні взаємовідносини між людьми і т. п. Через те проби великою мірою відповідали також своєрідним курсам українознавства.

І ось настав день, коли „Вихриста" ставили у великій театральній залі Хліборобсько-Освітнього Союзу в Куритибі. Глядачів зійшлося подостатком, справді, як кажуть, у приміщенні не було де і „яблукові впасти". Молоді виконавці, на куритибські умови, показали себе в п'єсі добре. Глядачі уважно стежили за перебігом вистави, часто нагороджуючи окремі її місця гучними оплесками. Виявилося, що наша громада драматичні твори може сприймати з зацікавленням та з повним зрозумінням. Виявилося також, що із нашої міської молоді, при належній упертій праці та за вмілого керівництва, можна творити українські драматичні гуртки, які б показували на сцені поважні речі.

Про пам'ятники Т. Шевченкові

Хоч у Куритибі вже давненько вирішили побудувати пам'ятник Кобзареві України на Площі „Україна", але конкретно ця справа на поступає вперед, як не поступає вперед і запроєктоване оформлення самої площі. Все це ніяк не може вийти зі стадії „формальних погоджень та узгіднень". Може наближення 150-ої річниці з дня народження Великого Поета причиниться тут до пожвавлення діяльности спеціяльного Шевченківського Комітету.

Веселіше справа виглядає в Порто Алеґре, в головному місті естада Ріо Ґранде до Сул, де також схвалено побудувати пам'ятник Т. Шевченкові. Місцева громада діє активно, закрема в ділянці збирання коштів. Останні збирають не тільки в Порто Алеґре, а і в інших місцевостях Бразилії та поза її кордонами. Готівкою вже поступило чимало грошей, зокрема поважні пожертви надійшли з ЗДА. Міська управа також виявляє зацікавлення до будівництва пам'ятника Т. Шевченкові і все наполягає, щоб його тут спорудили раніше, ніж у Куритибі. Вона від себе допомагає й обіцяє далі допомагати нашим громадянам в усьому потрібному.

Все ж, нам видається, що 1964-го року ні в Куритибі, ні в Порто Алеґре пам'ятників Т. Шевченкові не буде.

Заупокійна Служба по с. п. Джанові Кеннеді

В католицькій церкві міста Куритиби відбулася спеціяльна Заупокійна Служба і Панахида по с. п. Небіжчикові Президентові Дж. Ф. Кеннеді. Відправляв преосвященний Владика Кир Йосип Мартинець — Екзарх для українців-католиків Бразилії в сослуженні духовенства. Того дня до церкви численно зійшлося наше громадянство обох віровизнань та представники всіх місцевих українських організацій. На Заупокійній Службі та Панахиді були присутніми також співробітники Американського Генерального Консуляту в Куритибі.

Визначніші українські фірми

В естаді Парана і взагалі в Бразилії ними є торговельна фірма „Хома" і будівельна „Араґуая". Першу з них ще в 1935-му році заклав Петро Хома разом зі своєю дружиною, вже небіжчицею, с.п. Доротеєю. Другу заснував представник нової еміґрації, всього лише кілька років тому, інж. Микола Ващинський.

Фірма „Хома" має тепер свої великі філії в усіх визначніших місцевостях Парани, а саме: Куритибі, Іраті, Апукарні, Ріо Азул та Уніон да Віторія. Вона торгує різними промисловими виробами, користуючись великим успіхом серед своїх численних відборців.

Наприкінці минулого року її засновник пан Хома Старший за віком офіційно відійшов на відпочинок, дістаючи заслужену ним пенсію з державних органів забезпечення. Фірму тепер переводять його діти: інж. Амброзіо Хома, Петро Хома молодший, Діонізіо Хома, пані Дануся Худій та панни Маруся і Доротея Хома.

Будівельна фірма „Араґуая" тепер у Куритибі провадить великі будови Державного Інституту по боротьбі з пістряком та одного багатоповерхового будинку. В інших місцевостях Парани вона виконує важливі будівельні роботи для державної організації по дослідженню та видобуткові нафти „Петробраз". Передбачаються в перших же місяцях поточного року нові будови в Куритибі і на периферії.

Фірма „Араґуая" розвивається та поширюється. Крім інженера Миколи Ващинського, від кількох місяців співвласником її став також його син, студент третього курсу факультету інженерії Паранського університету, Віктор Ващинський.

Одужання всечесного о. Петра Добрянського

Адміністратор УАПЦеркви на Бразилію, всч. о. протопресвітер Петро Добрянський останніми місяцями тяжко захворів і мав складну операцію. Після тривалого перебування в одному зі шпиталів міста Сан Павла, о. протопресвітер почав поволі одужувати і тепер знову приступив до виконання своїх відповідальних обов'язків, — відправляти Служби Божі.

Наша Православна Церква в Бразилії взагалі терпить на нестачу священиків (їх є всього 5 і 1 диякон), через те Адміністратор і Головне Церковне Управління весь час старанно підшукують серед вірних кандидатів на висвячення в священики і вже мають в цьому частковий успіх. Нових священиків висвячує Сирійський Архиєпископ у Сан Павлі, завжди за згодою та рекомендацією Високопреосвященнішого Митрополита Іоана в ЗДА, в юрисдикції якого перебуває УАПЦерква на бразилійському терені.

Мих. Килимний

ЗДА й СССР підписали новий договір про культурний обмін

Москва. — В минулу суботу 22 лютого з.р. підписано в Москві нову умову про культурний обмін між ЗДА й СССР важністю на два наступні роки. Це вже четверта з черги така умова, почавши від 1958 року. Теперішні переговори тяглись 46 днів і були перервані в минулому році арештуванням в Москві професора Фридерика Барґгольма під закидом „шпигунства". Нова умова передбачує збільшення обміну фахівцями в ділянках промислу, хліборобства, медицини і публічного здоров'я, зате зменшення щодо обміну студентами, бо труднощі, що їх мають американські студенти з доступом до совєтських лябораторій та дослідних стацій — всупереч повній свободі в цій ділянці для совєтських студентів — відстрашують американських студентів від студій в СССР. Справи згаданого арештування професора Барґгольма і небезпеки, що таке повториться з іншими американськими професорами, що поїдуть до СССР, в отих переговорах не заторкувано тому, що Америка поставила за одну з передумов для відкриття консулятів СССР в Америці й американських в Совєтах — щоб негайно повідомлювано владу даного громадянина про його арештування чи притримання і вможливлено бачення його акредитованими дипломатами ЗДА чи СССР. Цей теперішній договір підписали Сергей Романовський, голова совєтського Комітету культурної виміни, і амбасадор ЗДА в Москві, Фой Колер. При підписанні того документу був приявний, між іншими, й американський імпресаріо Соль Гурок, який спроваджує сюди різні совєтські ансамблі. В найближчих двох роках мають приїхати Ленінградський балетний театр, Московська фільгармонія, Московський мистецький театр і одна московська танцювальна група.

● У Москві з великими парадами приймали американського мультимільйонера з Клівленду, Сайруса Ітона, який приїхав туди з своєю дружиною „подорозі" з Індії, де він був на конференції східньо - західних учених, що обмірковували можливості світового миру. Виступаючи в совєтській телевізійній програмі Ітон висловив переконання, що З'єдинені Держави також посилять свою торгівлю з Совєтами й уділюватимуть їм довготермінові кредити.

ГРЕЦЬКИЙ КОРОЛЬ ПРИЗНАЧИВ РЕГЕНТА

Атени. — В минулу п'ятницю грецький король Павло перейшов операцію вереда в шлунку. Король, який від довшого часу відчував болі, зімлів під час церемонії заприсяження нового уряду 76-літнього прем'єра Георгія Папандреу. Операцію перевів королівський лікар д-р Александер Манос, в асисті 4-ох лікарів, між ними двох спроваджених з Лондону спеціялістів рака. Напередодні операції король Павло призначив на реґента, свого сина, 23-річного наступника престолу Константина. Цей останній добре ознайомлений з державними справами, зокрема з сучасною кризою на Кіпрі.

В Рочестері помер о. Петро Лончина

Рочестер, Н.Й. — Минулої суботи, 22-го лютого, тут помер на 80-му році життя світлої пам'яти о. Петро Лончина, колишній довголітній парох Потутор коло Бережан в Західній Україні і від 15 років сотрудник української католицької парафії св. Йосафата в Рочестері. Похорон відбудеться в середу, 26-го лютого.

Президент ЗДА і Мехіко про самовизначення всіх народів

Палм Спрінґс, Каліфорнія. — Президент ЗДА Линдон Б. Джансон і президент Мехіко Адольфо Льопез Матеос після дводенної конференції видали спільний комунікат, в якому потверджують давню політичну засаду мехіканського патріота з 19-го віку Беніта Хуареза про те, що треба мати „респект для прав всіх інших мирних народів", і тому то обидва президенти „підтримують засаду про самовизначення всіх народів і всіх рас". Обидва президенти зобов'язалися вести таку політику не тільки на словах, але і на ділі. Під час дводенних нарад відновлено давню приязнь між обидвома президентами і між двома сусідськими країнами та вирішено продовжувати політику, яку заініційовано під час розмов із покійним президентом Кеннеді і президентом Матеосом 30-го червня 1962-го року. Обидва президенти виявили довір'я до демократичної системи правління в їхніх державах, яка знов виявиться під час цьогорічних виборів в обидвох сусідніх країнах. Щоб демократична система могла з успіхом здійснюватися, треба, щоб економіка розвивалася, і щоб всі робітники мали затруднення, та щоб торгівля свобідно розвивалася між вільними країнами. Обидва президенти погодилися в тому, щоб скріпити Організацію Американських Держав та дати їй більші повновласті вирішувати спірні проблеми між країнами - членами. Президент Л. Джансон і президент Матеос були відзначені почесними докторатами Каліфорнійського університету в Лос Анджелесі та виголосили з цього приводу промови. Провідною думкою промови Джансона було те, що ЗДА змагають до миру в світі та в цій цілі підтримують своїх приятелів і союзників. Президент Джансон сказав, що комуністичний світ має ще більші клопоти до розв'язання, як вільні народи, бо перед комуністами стоїть мариво громадянської війни. Цими словами Джансон натякав на совєтсько - китайське непорозуміння. Джансон остеріг комуністів, щоб іззовні не вмішувалися до боротьби Південного В'єтнаму. Мехіканський президент, як колишній професор, говорив про виховні проблеми, вказуючи на те, що ціллю академічних шкіл повинно бути те, що люди зрозуміли, що всякі спори можна полагоджувати мирним способом. Обидва президенти бачились також із колишнім президентом Д. Д. Айзенгавером, який тепер перебуває на відпочинку в Каліфорнії. Мехіканський президент на пресовій конференції в суботу 22-го лютого повідомив, що він зробить все можливе, щоб помирити Панаму із ЗДА. Але його заява в справі Куби здивувала американців, бо він гадає, що Куба не є членом Організації Американських Держав, тому самі ЗДА повинні знайти плян розв'язки кубинської проблеми.

Хрущов признає банкрутство кампанії за „освоювання цілинних земель"

Москва. — Нікіта Хрущов заповів відмову від дальшого „освоювання" цілинних земель, заявивши, що надалі, як тільки програма насичування урожайних земель в СССР штучними добривами і наводнювання їх під час посухи почне давати вищі збори, закинеться засівання цілинних земель вищими родами збіжжя та почнеться перетворювання їх назад на пасовиська. Хрущов, „для збереження обличчя", виправдував дотеперішню кампанію за перетворення неужитків в Казахстаніі в урожайні землі ніби відіграннам тих земель „корисної ролі в деяких періодах". Він твердив, що автори пляну „освоювання цілинних земель" сподівалися, що на кожних 5 років найменше два роки даватимуть там багаті жнива. Тим часом в минулому році погані жнива в Казахстані прийшли одночасно з поганими жнивами в Україні і внаслідку прийшлося Совєтам зробити великі закупи збіжжя за кордоном. Тому в майбутньому Хрущов заповів прикладання більшої уваги тільки до урожайних обширів. Свої завваги Хрущов зробив в розмові з італійським видавцем Джуліо Ейнавді, який задумує видати всі промови Хрущова. Щодо міжнародної ситуації, то Хрущов твердив, що між Совєтським Союзом і західніми державами ЗДА, Британією і Францією покращали відносини, зате знову скаржився, що в Західній Німеччині панує „клімат реванжизму". Коли Ейнавді радив Хрущову, щоб той писав свої спомини, Хрущов заявив ніби жартом: „може колись, як мене проженуть". Хрущов заповів, що з 1-го березня ц. р. виїде на 4-тижневий відпочинок.

ЗУСТРІЧ ПРЕЗИДЕНТІВ

Під час своїх дводенних відвідин і розмов з президентом Л. Б. Джансоном у Палм Спрінґс, Каліфорнія, мехіканський президент Адольфо Матеос зустрівся також з колишнім президентом ЗДА Двайтом Д. Айзенгавером. На фото: президент Адольфо Матеос (зліва) вітається з колишнім президентом Д. Айзенгавером. Посередині: президент Л. Б. Джансон

ЗДА Й БРИТАНІЯ ВИЗНАЛИ НОВИЙ РЕЖИМ В ЗАНЗІБАРІ

Занзібар. — З'єднані Держави і Британія та шість інших держав Британського Коммонвелту — Австралія, Канада, Нова Зеляндія, Індія, Маляйзія і Пакістан — визнали в минулу неділю новий режим в Занзібарі, який прийшов до влади в минулому місяці у кривавому перевороті. Більшість автохтонних муринів, зорганізованих у комунофільських партіях, повстала проти арабської меншини, яка правила від віків на тому острові, віддаленому за 24 милі на схід від африканського континенту, від муринської держави Танганьїки. ЗДА і Британія отягались з визнанням нового режиму з уваги на насичення його комуністами: віце-президент Абдуллах Кассім Ганґа жив у Совєтах і там одружився, закордонний міністер Абдуллах Рахман Мохаммед двічі паломничав до комуністичного Китаю, а Джон Океллло, який сам проголосив себе „маршалом" і є командантом тамошньої „армії", був вишколений на Кубі разом з 25-ма своїми прибічниками, які становили ядро групи, що перевела революційний переворот. Однак президент Занзібару є Абейд Амані Каруме, який має поміркований вплив на уряд і хоче зберегти політику невтральности. В минулий четвер американський амбасадор в Танганьїці Вільям Леонард і фахівець африканських справ Франк Каруччі полетіли до Занзібару і мали тригодинну розмову з президентом Каруме. Цей останній виправдував видалення американських і британських дипломатів з Занзібару фактом, що ЗДА й Британія не визнали занзібарського режиму та заявив, що як тільки буде таке визнання, то видалені дипломати можуть автоматично вернутись. Таким чином до Занзібару поїхали вже названий Франк Каруччі, призначений на американського шарже д'аффер, і Доналд К. Петтерсон, третій секретар колишньої тамошньої амбасади, який залишився був одиноким в Занзібарі, поки його також в минулому тижні не видалили звідтіль. Про спільну політику у відношенні до Занзібару була мова на нарадах президента Джансона з британським прем'єром Алеком Даґлас-Гюмом і вони буцім-то рішили, що бойкот занзібарського режиму тільки допоможе комуністам цілком опанувати Занзібар.

Міні твердить, що можна збільшити заробітні платні

Бел Гарбор, Флорида. — Голова Американської Федерації Праці-Конґресу Індустрійних Організацій Джордж Міні заявив, що цього року при заключуванні нових контрактів про працю робітничі спілки домагатимуться збільшення заробітних платень, бо в багатьох промислах це є можливе без подорожчання ціни на випродуковані товари, це значить, без інфляції. Міні вказав на великі прибутки в деяких промислах, нпр. в автомобільному промислі, які дають можливість без жадних труднощів збільшити заробітні платні в цьому році. АФП-КІО повідомляє, що минулого року 2,700,000 робітників побільшили свої платні на 3.4 відсотка, це значить по 7 або 8 центів за годину праці. Цього року робітничі провідники говорять про більше збільшення заробітної платні тому, що деякі промисли мають більші прибутки. Цього року кінчаються контракти праці автомобільних робітників, портових вантажників, вантажників м'яса і м'ясних виробів, робітників, які виробляють металеві пушки. Міні склав свою заяву на пресовій конференції. Він приїхав на засідання Виконної Ради АФП-КІО, яке відбувається в готелі Амерікана.

Джансон перестеріг Північний В'єтнам щодо наслідків його агресії

Вашингтон. — Президент Джансон заявив у своїй промові в Каліфорнійському університеті в минулу суботу 22 лютого на адресу комуністичного Північного В'єтнаму, що „ті, які заанґажовані в діяльності і постачанні поза своїми кордонами повинні взяти до уваги і пам'ятати, що цей рід аґресії є дуже небезпечною грою". За коментарями американської преси ця пересторога Президента стоїть у зв'язку з можливістю, що Америка разом з Південним В'єтнамом поширять війну проти південно - в'єтнамських комуністів, організуваних, озброюваних і перекидуваних з Північного В'єтнаму на північно - в'єтнамський терен. У цій справі ведуться — твердить американська преса — постійні наради в керівних американських колах, при чому існують тут поважні розбіжності думок. Так, наприклад, голова демократичної більшости в Сенаті Майк Менсфілд заявився наприкінці минулого тижня за проєктом французького президента де Ґоля щодо „невтралізації" В'єтнаму. Північний В'єтнам загрозив недавно, що коли б поведено проти нього „аґресію", то йому у поміч поспішить Комуністичний Китай. Комуністи уважають, що самі вони не переводять аґресії своїми збройними діями на чужій території, а тільки помагають „визвольним діям". Секретар оборони Роберт МекНамара має внедовзі знову відлетіти до Південного В'єтнаму і там вирішиться можливість нової стратегії у відношенні до комуністичних партизанів та Північного В'єтнаму.

На прем'єра Туреччини виконано атентат

Анкара. — В минулу п'ятницю 21-го ц. м. 38-річний Месут Суна, електромеханік в одній текстильній фабриці в південній Анатолії, який прибув на кілька днів раніше до Анкари, віддав три стріли з автоматичної пістолі до турецького прем'єра Ізмета Іноні, коли той сидів в автомобілі, яким мав від'їхати до парляменту на нараду з його головою Фуатом Сірменом і командуючим генералом Анкари Семалем Туралом. Зараз після першого стрілу найближчий до атентатчика поліціянт штовхнув його і куля пішла в бік. Взагалі всі три кулі застрягли в дверях автомашини, не поціливши прем'єра. Спричинника атентату миттю роззброєно й арештовано. Після допиту його переведено ще кілька арештувань. Атентат вийшов із кіл прихильників колишнього прем'єра Аднана Мендереса, що його страчено після революції з 1960 р. Ізмет Іноні перевів заплановані раніше денні зайняття без уваги на той інцидент.

Роберт Освалд думає, що його брат Лі був вишколений в СССР на комуністичного аґента

Вашинґтон. — Брат вбивника президента Кеннеді Роберт Освалд, зізнаючи перед Комісією Воррена, заявив, що, на його думку, Лі Гарві Освалд був вишколений під час побуту в СССР на комуністичного аґента. Роберт Освалд зізнавав три дні перед Президентською Комісією, яка має всебічно дослідити справу убивства 22-го листопада м. р. президента Кеннеді. Колишній директор Центральної Розвідчої Аґенції Аллен В. Доллес сказав, що Роберт залишився на третій день тому, що він під час перших двох зізнань предложив Комісії багато цікавих матеріялів.

Зі спорту

П. Матійцьо і О. Попович вибрані кандидатами до збірної юнаків ЗДА

На пробних змаганнях, які відбулися в Ню Йорку в середу, 12-го лютого, вибрано з-поміж 63 юнаків 15 кандидатів до юнацької збірної футболу ЗДА. Серед цих п'ятнадцяти юнаків знайшлися два українці, Петро Матійцьо і Олесь Попович, обидва змагуни УСК-у Ню Йорк. В дальших кваліфікаційних грах із такою ж вибраною дружиною зі Заходу ЗДА буде остаточно устійнена репрезентаційна шістнадцятка ЗДА. Згідно з твердженням проводу юнацького футболу до остаточної збірної буде вибраних принайменше вісім юнаків зі Сходу. в. с.

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — ЕЛІЗАБЕТ СК 1:5

Петерсон, 14 лютого. — Шоста рунда змагань сімкового футбольного турніру в залі Арморі пройшла під знаком великих несподіванок. Усі чотири зустрічі вечора закінчилися поразками фаворитів. „Чорноморська Січ", яка грала без Снилика, Воробця і братів Вільчаків, зазнала високої поразки. Одинокі ворота для січовиків здобув Вол. Каздоба вже в 3-ій хв. гри. Ведення 1:0 „Ч. Січ" вдержала до п'ятої хвилини, коли то Ґрабовскі щасливо вирівняв для німців 1:1. Чотири хвилини пізніше Елізабет провадив уже 2:1, а перша половина закінчилася вислідом 3:1.

В другій півгрі німці грали з завзяттям, і тримаючи ініціятиву, здобули чергових двоє воріт і кінцевий вислід 5:1. Склад „Ч. Січі": Голуб, Саварин, Павлишин, Вол. Каздоба, І. Паньків, Р. Сольчаник, Віктор Каздоба, І. Савицький і Бренич.

До великої несподіванки належить зачислити перемоги: Мадярського СК (Ню Бронсвік) над лідером німецьким клюбом Гобокен 1:0 і Скатс Амерікенс над Потерсон Доверс 2:1. Реміс Польських Соколів з технічно кращою Ромою 2:2 фактично уважається невдачею італійців.

Стан показника турніру після шостої рунди гор.

	Точки	Ворота
Гобокен	10:2	16: 8
Мадярський СК	7:5	12:10
Петерзон	7:5	10:10
Елізабет	6:6	14:14
П. Соколи	6:6	12:13
Рома	5:7	14:12
Ч. Січ	4:8	10:15
Скатс Амер.	3:9	10:16

Зенон Снилик, відомий футболіст і репрезентант ЗДА в цьому спорті, а останньо змагун „Чорноморської Січі" в Нюарку, став батьком доні, яку привела на світ його дружина Ярослава минулої середи, 19-го лютого. Молодим щасливим родичам: батькові - спортовцеві та редакторові „Українського Тижневика" і матері складаємо щирі ґратуляції.

Календарець змагань „Ч. Січі" в Американській Футб. Лізі.

1 березня — „Ч. Січ" Мадярський СК.

8 березня — „Ч. Січ" — Гакоаг Н. И.

15 березня — Юрик Тракерс — „Ч. Січ".

22 березня Бока Джуніорс (Інтер) — „Ч. Січ".

29 березня — Мадярський СК — „Ч. Січ".

На зустріч „Чорноморська Січ" — Бостон СК — дата ще не устійнена.

О. Твардовський

СІМКОВИЙ ТУРНІР В ШИКАҐО

„Леви" — „Вандерерс" 1:2.

9-го лютого відбулася шоста рунда гор сімкового футбольного турніру, в якій „Леви" несподівано програли з найслабшою дружиною турніру „Вандерерс" вислідом 1:2. Після цієї програної „Леви" опинилися на дев'ятому місці Вищої Дивізії, яка складається з десяти дружин. „Левам" грозить спадок до Першої Дивізії, коли вони не здобудуть в трьох дальших грах турніру принайменше трьох, або чотирьох точок. Противники заскочили „Левів" вже спочатку наступами на ворота та першими воротами, на вирівняння яких треба було ждати до 9-ої хвилини. Ворота для „Левів" здобув Караван з подачі Яворського, і це були перші ворота нашої дружини в турнірі. Другі ворота до „Левів" впали внаслідок непорозуміння між оборонцем і воротарем української сімки.

„Крила" — Норвезький С. К. 1:1.

Шоста гра „Крил" у Першій Дивізії сімкового турніру закінчилася нерішеною. На воротах „Крил" заграв добре Роман Куц, а воротарем норвежців був українець Ігор Кутинський. Сумівці здобули ведення в 4-ій хв. зі стрілу Ліонартовича, а норвежці вирівняли на 18-ій хв. гри зі стрілу Якобсена. „Крила" опинилися по цій грі на четвердому місці. Їм потрібно здобути в трьох дальших зустрічах турніру принайменше п'ять точок, щоб здобути право на вхід до Вищої Дивізії.

Петро Головатий

На Женевській конференції роззброєння далі нема ніякої згоди

Женева. — Совєтський делеґат на Женевській 17-членній конференції роззброєння Сємьон Царапкін ще раз відкинув американську пропозицію щодо „замороження" числа далекосяжних бомбовиків, здатних перевозити атомові бомби, бо — мовляв — ця пропозиція „не йде достаточно далеко". Він відкинув теж пропозицію щодо рівнорядного відсоткового зменшування різних родів збройної сили задля збереження нинішньої рівноваги між Заходом і Сходом, бо — заявив Царапкін — цей плян „нереалістичний" з уваги на американські пляни щодо дальшої продукції зброї. З американського боку зазначено тут, що Царапкін промовчав, що справа дальшої продукції зброї повинна стати предметом окремого порозуміння та контролі. Царапкін висловив „жаль", що Америка не погоджується на совєтську пропозицію щодо знищення всієї ракетної зброї в першій стадії роззброєння, за вийнятком невеликої скількости для оборонних цілей. Представник Італії Франческо Кавалетті звернув увагу Царапкінові, що коли б Захід прийняв цю совєтську пропозицію отож послідовно погодився на зліквідування всіх своїх заморських морських і летунських баз, то автоматично рівновага збройних сил пересунулась би в користь Совєтського Союзу. У такому дусі продовжуються Женевські наради — без ніякого хісна і без виглядів на будь-який позитивний вислід.

● У Південному В'єтнамі комуністи знову збили два американські літаки, при чому один американський пілот згинув. Ще один американський старшина згинув, коли водій втратив владу над „джіпом" і той старшина вилетів з автомашини.

Розшуки

ПОЛЯ (Карванська) ГАЛАНОВА
є прошена подати свою адресу.
К. (Сидор) КОТОВИЧ

ТАРЗАН, ч. 5193. Зустріч...

Мавполюд закликав, і хлопчина боязливо вийшов із кущів. — Гелло, дядьку Бен, — сказав він спокійно.

— Боббі! — кричав Бен. — Дякувати зорям, твій рятунок... Хоч твої батьки...

— Що сталося з його батьками, — питав Тарзан. — Мені здається, що їхня смерть була досить таємнича.